

Hannu Kaunonen

Elämäni päivät

osa IV

Vuodet 1982-1994

Elämäni päivät

Hannu Kaunonen

Elämäni päivät

OSA IV

Vuodet 1982-1994

Tekstit: Hannu Kaunonen

Taitto/kansi: Mauri Laakkonen

© 2024 Hannu Kaunonen

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN-numero: 978-952-80-7047-4

Sisältö	Sivu
<u>Sisällysluettelo</u>	<u>5</u>
<u>Johdannoksi</u>	<u>7</u>
<u>Vuosi 1982</u>	<u>9</u>
<u>Vuosi 1983</u>	<u>69</u>
<u>Vuosi 1984</u>	<u>79</u>
<u>Vuosi 1985</u>	<u>89</u>
<u>Vuosi 1986</u>	<u>95</u>
<u>Vuosi 1987</u>	<u>101</u>
<u>Vuosi 1988</u>	<u>107</u>
<u>Vuosi 1989</u>	<u>127</u>
<u>Vuosi 1990</u>	<u>153</u>
<u>Vuosi 1991</u>	<u>201</u>
<u>Vuosi 1992</u>	<u>279</u>
<u>Vuosi 1993</u>	<u>347</u>
<u>Vuosi 1994</u>	<u>415</u>

Elämäni päivät, osa IV johdannoksi

Varsinaiset päiväkirjaliuskat loppuivat 31.10.1982, 36. syntymäpäivääni. Sitten on vain hajanaisia merkintöjä sinisessä ruutuvihossa, jonka kanteen on vain aina lisätty seuraava vuosi: 1982 /1983 /1984 /1985 1986 / 1987. Jollekin vuodelle ei ole juuri mitään merkintöjä.

Lundenin Ristolle olen kirjoittanut puheen ja pitänyt sen juhlassa Kalastajatorpalla 23.11.1988, hänen täyttäessään 65 vuotta. Jonkinlaista uutta kirjoittamisen yrittämistä vuosilla 1989 ja 1990.

Näillä silpuilla, kalenteritiedoilla ja muistamisillani minä yritän tätä aukkoa täyttää. Tietoja olen noukkinut myös säilyneistä tunti- ja päiväkirjoistani ja pankkikirjoistani.

Varsinaisesti olen alkanut kirjoittaa päiväkirjaa uudelleen vuoden 1991 alusta, ja sille vuodelle on peräti 4 ruutuvihkoa.

Vuoden 1993 keväällä ostin tietokoneen ja aloin kirjoittaa päiväkirjaa sillä.

Miksi kirjoittamiseeni jäi näin pahoja aukkoja? Miksi tiivis kirjoittamiseni katkesi äkkiä maaliskuulla 1982? Lopahtiko se liian tiiviiseen alkuvuoteen? Työkiireisiin? Ilmapiiiriin Calorissa? Siihen, että Paavilainen lakkasi uskomasta kykyihini kirjoittaa julkaisukelpoista tekstiä? Vai siihen, että olin tavannut Leenan kesällä 1981, rakastunut häneen, enkä uskaltanut Tertun takia kirjoittaa mitään, koska tiesin hänen pöyhivän kaikki esiin ja lukevan?

Miksi sitten äkkiä aloin kirjoittaa hyvin tiiviisti vuoden 1991 alusta? Luultavasti siksi, että suhde Leenan oli alkanut hajota ja kirjoittaminen nousta pintaan tilannetta analysoimaan ja pitämään psyykeäni jotenkin kasassa.

Hajallaanhan oli myös 70-luvun loppupuoli. Sieltä oli kyllä tekstiä liiankin kanssa, mutta ei säännöllistä päiväkirjaa. Aikaa sieltä tekstien välistä pystyi kuitenkin jotenkin seuraamaan.

Sitten on vielä tietysti lapsuus, ja nuoruuden aikani ennen Helsinkiin muutttoa. Mutta elämäni alkupuolesta on hyvä synopsis: Paavilaiselle kirjoitettu, silloinen 'elämäkerta'.

Näistä kirjoittamisen 'aukoista' olen surullinen. Minulta on niinä aikoina puuttunut ote elämään. Olen seilannut tuuliajolla. Mutta nekin on pitänyt elää, niistä hengissä selvitä. Ja kai minä niistä olen jotain oppinutkin. Mihinkään ulkopuoliseen johdatukseen en usko, sattuma on pelannut omaa peliään. Ja joskus olen sitä saattanut auttaakin.

Ihminen elää sellaisen elämän, minkä olosuhteet hänelle suovat. Parhaan mahdollisen. Ja siihen on tyydyttävä, oli se sitten millainen tahansa.

....

Vuosi 1982

Vuoden 1982 saatteeksi

Mikonlinnan saneerausta suunnitellaan tiiviisti tammi- maaliskuu, Hämeenlinnan vankilasairaalaan pitkin vuotta, Onttolan rajavartioasemaa loka-marraskuulla osin ylitöinäkin, Mikonlinnaa taas ylitöinäkin joulukuun alussa. Vesilaboratorion suunnittelu on jo vireillä pitkin vuotta, Stockmann Tapiolan ja Lahden teatterin häntiä.

Presidentinvaalikampanjaa käydään tammikuussa ja Koivisto voittaa vaalit 145 äänellään.

Vuoden alussa yritän kirjoittaa tekstejä Paavilaiselle.

26. 1. vien tekstejä Paavilaiselle Kotkaan.

27.1. tapaan Boris Paulomon, Gripenbergin toimiston arkkitehdin, miellyttävän ja sivistyneen vanhan herran.

Tammi-helmikuun vaihteessa käydään Turussa ja tapaan Suokiven Eilaa.

3-4.2. kirjoitan Paavilaiselle versioita mummo- ja Riitta-jutuistani.

Mietin Niskasen elokuvaa Ajolähtö ja saan Bragelta nuotit Moskovan valoihin.

Helmikuun lopulla ollaan maalla ja käydään Akselin 70-vuotisjuhlissa Kaivomäessä.

8.3. olen taas Kotkassa ja Paavilainen tyrmää tekstejäni.

13.3. kirjoitan lopullisempia versioita mummo- ja Riitta-jutuistani.

28.5. käydään Toukon ja Rauskin kanssa Virroilla katsomassa alustavasti Kiillon liimatehtaan viraapelityötä.

13.6. Heinosen Pauli ja Teijo kuolevat, hautajaiset juhannusaatonaattona 24.6. Juhannuksena nauhoitan Akselia Hoilolassa.

9.-11.7. Leenan ja Heidin kanssa Hoilolassa.

9.-15.8. Tertun kanssa Budapestissa.

11.9. Pikkukissat syntyvät tynnörisaunan sänkyyn. Santeri I ja kaksi muuta.

13.-20.11. matka Prahaan Leenan ja HELVIN porukan kanssa.

15.12. saan lämpimän kirjeen Helenalta.

Kiista ylityökorvauksista näyttää Calorissa käydyn, kun niitä on merkitty virallisesti tuntilistoihin ja niistä on ruvettu virallisten sääntöjen mukaan maksamaan. Vileniuksen Tapsa sitä asiaa hoiti oikein lakikirjojen kanssa, kun se velimies oli lakimies.

Olen alkanut pitää viikoittaista 'huoneentaulua'. Ne ovat A4:lle liimattuja lehtileikkeitä: Bisquitin pakinoita, Karin piirroksia, muistokirjoituksia, lehtijuttuja, yms. Niitä on kahdessa mapissa. Näytän keränneeni niitä harventuvasti vuoteen 1989 saakka. Harmi, että se tapa sitten jäi: se oli hyvää ajankuvan seuraamista.

Olen myös alkanut merkata 'omaan kalenteriini' vuoden mittaan lukemiani kirjoja. Se tapa on sitten säilynytkin. Vuodelle 1982 näyttää olevan merkattu vain 24 kirjaa.

Veroilmoitukseen merkattu: 'Ansiotulot' 102.194 mk, 'Muut palkkatulot' 12.000 mk. Paljon ylitöitä ja viraapelitöitä. Nettopalkka näyttää pysyvän ennallaan, noin 5000 mk/kk.

Nettokuukausipalkka näyttää pankkikirjojen mukaan alkuvuodesta olleen noin 4000 markkaa ja loppuvuodesta vajaan 5000 markkaa. KOP Etelä-Haagan pankkikirja on kuoletettu helmikuussa ja Calorin tilit ovat siirtyneet KOP Pakilaan.

....

1.1.82, 16.40, Hoilola

Kun olet jonkun ajatuksen ajatellut, olet sen ajatellut. Hyvä, että tuli ajateltua. Olla omien ajatustesi takana, niitä puolustamassa, mikä typerä ajatus. Sinähän olet muuttuva ihminen.

Minä istun kaasuvalossa. Yksin. Ja mitään minusta ei jää.

Perjantai 1.1.82

Siitä se sitten taas vuosi alkaa. Koko yön on tuullut ja pyryttänyt ja pakkasmittari helissyt haarukassaan. Ei meinannut vessaan päästä, kun oli pyryttänyt polun tukkoon. Kissakin tuli sisälle kuin nuoli.

Oli vielä aamulla vähän heikko olo. Keitin äsken vettä ja tein lihalientä. Kahvin sijaan join illallista teetä. En ymmärrä nytkään, mistä pirusta se illallinen mahakiertäminen oikein johtui. Olin minä melko kauan siellä saunassa ja saattoi se sen syömisen kanssa yhdessä sen tehdä. Mutta olen minä ennenkin syönyt ja saunonut, enemmänkin. Jotain epänormaalia siinä oli.

Vai kummittelee se rovasti tuolla alitajunnassa niin paljon, että se menee mahaankin mylläämään? Toisaalta minä olin eilen harvinaisen tasapainoisessa kunnossa koko päivän. Se kirjoitusurakka oli tietysti vähän liian suuri ja kahteen suuntaan, noin moraalisesti ajatellen, repivä. No, ihminen ei itseään niin kovin tarkkaan tiedä: sen se ainakin taas kerran osoitti.

Siellä on pakkastakin 15 astetta, ja tuuli tohisee edelleen, ja mittari rällättää. Telineen alatuki on poikki. Siihen pitää lyödä uusi reikä ja naulata kiinni. Hermoonhan se tuollainen rällätys käy. Nyt onkin mittariasiat muuten kunnossa: ostin pari lisää: tupaan ja toisen voisi viedä perunakuoppaan, että voisi ihan uteliaisuuttaan seurata sen lämpötilaa. Pitäisi tuoda sieltä kaupungista se mittari, jolla näkisi myös kosteuden ja vertailla niitä kaupunkikellarin kanssa.

Minä alan nyt kirjoittaa sillä tavoin, että numeroin liuskat. Kaikki teksti on sitten tavallaan päiväkirjaa. Sieltä voi sitten poimia kirjalliset tekstit puhtaaksikirjoittamalla niin kuin eilen ne kaksi juttua tein.

Taidan tehdä nyt heti tänään sellaisen A4-kitsin siitä kirjan rungosta. Ajattelin, että sen työnimenä voisi olla Miehen Vuodenajat. Kyllä minä sen nyt itselleni Uudenvuoden Lupauksena lupaan, että kyllä minä proosakirjan tämän vuoden aikana johonkin muotoon teen.

Jarkki soitti. Olivat illalla olleet Kauppiaan häissä. Velimies ollut lasten kanssa ilotulitusta katsomassa.

Aamulla tuossa sängyssä ajattelin, että minun pitää saada laajennettua se juttu Helvistä, siitä ensirakkaudestani. Se on kanssa sellainen juttu, jota olen yrittänyt monta kertaa kirjoittaa, ja johon olen saanut muutamia ihan hyviä jaksoja, mutta joka ei ole koskaan yleisellä tasolla toiminut. Minun pitää saada siihen fiktiota mukaan. Tunnot siinä on. Ja ehdottomasti se kuuluu tuntojensa puolesta yhtenä kehitysvaiheena minun naiskavalkadiini. Nainen siinä tematiikassa päällimmäisenä kumminkin on.

Armeijan kuvaus minun pitää myös tehdä. Minulla on tunne, että se syntyy suhteellisen helposti. Sen minä teen ilman muuta talleilta ja otan siihen mukaan vain Holmin Tapanin ja ehkä ylivääpeli Suomisen, ainakin taustahahmona. Siihen pitäisi saada taustalle myös voimakkaana patoutuva seksuaalisuus, armeijan kertakaikkinen vääräys nuorta ihmistä kohtaan. Minä näytän sen ilman muuta koomisessa valossa. Jutun tematiikka täytyy miettiä erittäin tarkoin.

Ehkä yritän sittenkin heti luonnostella sitä armeijan kuvausta, panna ainakin jotain repliikkejä ja tunteja ylös.

Mutta ensin pitää kuunnella Manun puhe. Kello on kohta 12. Se on Manulle hienovireinen homma tässä saumassa.

Kyllä Manu taitavan puheen piti. Mutta ei kuitenkaan syylistynyt liialliseen lipevyYTEEN, eikä käyttänyt asemaansa mitenkään propagandistisesti hyväksi vaaleja ajatellen.

Yksi lämmin kielikuvakin sieltä mieleen jäi: 'ei rikkiäinen kansakunta voi olla yhdistämässä rikkinäistä maailmaa'. Ehkä kekkosmainen, mutta hyvä kumminkin. Myös lopun lämmin uudenvuoden tervehdys Kekkoselle oli hyvin huomaavaisesti ajateltu. Hän teki sen osin koko kansan nimissä: hän teki sen jo presidenttinä.

Mietin Holmin Tapanin persoonallisuutta. Voinhan minä sitä tietysti muuttaakin, yhdistää siihen muita, mutta toisaalta se on niin erikoisella tavalla ehjä, että sitä tekee mieli käyttää sellaisenaan, jopa karrikoiden. Mutta en minä voi alkaa selittää liikaa, että hän on Yli-listä, eikä juuri mitään puhu. Sen täytyy vain käydä repliikeistä jotenkin selville.

Sitten seuraa kuusi konekirjoitusliuskaa armeijan kuvausta, proosa-harjoittelmaa, jota en tähän ota.

Ma 4.1.82, Vantaanpuisto

Ei tämä työvuosi kovin rautaisesti ala. Krapula on, ihan oikeasti nyt. Tuli eilenkin vielä sitä kaljaa juotua.

Esko kävi kaverinsa kanssa lauantaina iltpäivällä. Reijo tuli sitten illalla, ja kai sitä Koskenkorvaa meni siinä useampia pulloja.

Kyllä minä viideltä nousin, mutta ei tässä mitään ole tekemään pystynyt, kun ei jaksa oikein istuakaan.

Kuuntelin äsken useampaan kertaan Albinonin Adagion. Tämä Albinoni näyttää eläneen Venetsiassa 1671-1750. Adagion sanotaan olevan hänen triosonaattinsa vapaa kenraalibassosovitus. Ei olla aivan varmoja onko hän tämän säveltänyt.

Mahakin on sekaisin ja paskalla saa hypätä vähän väliä.

Soitin toissailtana Paavilaisellekin. Hän sanoi, että minun pitää oksentaa vielä monta kertaa sitä pappia pois. Hän väitti itse eläneensä Saarikosken ja Rydmanin kanssa kouluaikanaan kristillisen vaiheen, epäili minun tehneen spontaani oharin koko homman suhteen. Sanoin, että kyllä se pappi tuntuu siellä kuitenkin kummittelevan.

Kyllä minä menen kumminkin siellä Kotkassa noiden tekstieni kanssa käymään. Täytyy heti tänään soittaa sinne kirjastoon ja varata aika.

Ti 5.1.82

Nyt on jo vähän helpompi aamu. Hikoilutti vieläkin koko yön. Helanderin Karin soitto pyöri mielessä koko yön. Kari soitteli illalla ja pyyteli vähän Niemen toimistoon töihin. Tässä saumassa voisi vaikka lähteäkin, ellei se olisi niin hankalan matkan päässä. Kyseli Artunkin numeroa: kai se soittaa sen vanhemman pään läpi.

Eilen oli bussiliikenne täysin jumissa; minullakin meni yli tunti aamulla ja olin vasta puoli yhdentoista maissa töissä. Jäi kuulematta Riston joulusaarna. Me on kuulemma juotu sen jouluviinatkin: mennyt vanhalta mieheltä pieruksi koko joulukuukausi. Jokkehan ne viinat meille neuvo, kun yöllä lähti. Toisena asiana sillä oli ollut, että kaikki kalenterit poistetaan seiniltä.

Tytöt pitäisi panna leikkikouluun ja Risto vanhainkotiin: tällainen tunne siitä vähän tuli.

Eilalta Turusta on tullut kaunis joulutervehdys. Hän elää hyvin vaikeaa vaihetta ja kestää sitä kaiketi vain uskonsa avulla. Hänen miehensä on jo useita vuosia ollut syöpä.

Eila kirjoittaa yhä uusia versioita siitä Hindriikastaan. Pari vuotta sitten hänen piti saada se van Gogh kirjansa, se piti olla jo sovittu juttu, mutta kai se siihen kalleuteen sitten kilpistyi.

Kyllä Eilaa pitää poiketa tervehtimässä, jos me nyt alkuvuodesta sinne Turkuun mennään.

Tilasin eilen ajan Paavilaiselle: 26.1, 17.15. Se on kolmen viikon kuluuttua tiistaina. Siihen mennessä minun pitää saada ennen kaikkea jonkinlainen hahmotelma kirjan rungoksi. Kyllä minä nyt toistaiseksi sitä vuodenaikojen mukaan hahmotan. Panen sille nyt työnimeksi, vaikka sen MIEHEN VUODENAJAT. Otan valmiita juttuja mukaan sen veran, kun niitä on. Pyrin kirjoittamaan vaikkapa silloin viimeisellä viikolla vielä uudelleen tuon Hautajaiset ja Ruskean naisen. Tässä ennätää saada niihin vielä hieman välimatkaa.

Mutta nyt pitää alkaa sen armeijajutun kimppuun.

Ke 6.1.82

Kyllä se armeijajuttu siitä muotoutuu. Sitä kehittyi nykyisellään noin 6 liuskan verran. Se on toisaalta sellaista juttua, johon on helppo ympätä lisää: kyllähän niitä armeijatarinoita maailmassa riittää.

Kiljunkeitto siinä on toinen pääaihe ja se siinä tuli jo mielestäni niin ehjästi kuvattua, että se ei siitä kovin paljon muutu. Talliporukan sosiaalisen taustan kuvaus on toinen juttu: sitä ehkä voisi vielä laajentaakin. Eilen minä ymppäsin siihen puolen sivun verran taustaa. Toisaalta sekin liian pitkänä alkaa toistaa itseään.

Kokonaan toinen asia on sitten se, että tarinasta puuttuu dramatiikka. Toisaalta ajattelin jättää sen ihan novellimaisesti ajatellen sen asian varaan, että nämä kaksi päivystäjää odottavat Suomista, joka on PU:na, juttelevat ja muistelevat (toinen ajatuksissaan); ja päättää jutun aivan alun kaltaisilla repliikeillä, johon sama odotus jää edelleen päälle. Armeijassahan herran pelko jo yleisesti riittää peloksi. Ja Suominenhan paljastuu erikoisen 'hulluksi'.

Torstai 7.1.82

Uni on kummallinen fraseologi. Eira sanoi minulle unessa äsken jokeenkin sanatarkasti näin: "Onhan se itsestään selvä, ettei tänne mustalaisia tuoda. Tässä o kohta kiveä kiven päällä. Sitä ennen Rättilän Arttu oli sanonut: "No mustalaisten kanssako sä nyt tänne tulit".

Me soitettiin mustalaispojan kanssa haitaria. Sillä oli pienessä muistikirjassa nuottejakin Mustien silmien vaikeimmista paikoista. Minun Giuliettini oli ollut patterin vieressä ja taipuillut koko laveeriltaan ihan vääräksi. Manne soitteli omallaan. Jonkinlainen pianopeli sekin oli. Pojat meni ulos ja minä oioin sitä väkisin siinä tuvan lattialla. Siihen ne tuli huutamaan; ensin Arttu ja sitten Eira. Minä kysyin että mitäs isä sano, johon Eira sitten vastasi edellisellä repliikillä.

Ensin yöllä me oltiin Seppälän Sepon kanssa jossain kapakassa Kalliossa. Siinä oli kai Riipisen Martti kanssa. Meidän piti lähteä joidenkin naisten kanssa, mutta sitten pojat alko siinä ryyppäämään ja ne naiset lähti. Vähän ajan kuluttua minä lähdin niiden perään, ajattelin Sepon tulevan perässä. Sitten minä olin äkkiä kotona maalla; kävelin pellon

viertä siinä alatallin mutkassa, kun pojat ajoi Mannen kanssa kiesillä vauhdilla ohi, niin kuin toista katua siitä viereltä. Mannella oli haitari ja alettiin soittelemaan.

Kummaan muotoon se uni asiat panee. Kaikkihan johtui tietysti siitä eilisestä Riston saarnasta, jonka se jouluviinojensa juonnista piti. Unessa esiintyneet henkilöt voisivat ehkä rinnastua Rauskiin, Lasseen ja Vesaan; Rättilän Arttu Arttuun. Mutta Rättilän Artulla on toinenkin aspekti: hänhän, ehkä pitkälle Unton ryypäämisen johdosta, vuosia sitten rupesi hyvinkin kunnolliseksi eläjäksi ja rakensi omakotitalon ja sitä rataa. Muut unen kaverit + Manne nyt edustavat juuri sitä 'pohjasakkaa', joiden seurasta minua niin kuin muitakin oli koko lapsuus varoteltu.

Ristohan kävi eilen melko hiilenä aika ajoin. Huomasin itsestäni, etten enää lainkaan pelännyt sitä ja vastailin muutaman kerran sille melko tiukastikin. Jollain tavoin eilisessä tilanteessa erilaisuudestaan huolimatta oli samoja kuin viime lauantaisessa keskustelussamme Paavilaisen kanssa. Minä taidan vähitellen päästä eroon näistä isähahmoistani. Unessa isä ei tullut edes sisälle. Siinä moittivat minua tosiaan ensin Arttu ja sitten Eira. En muista tarkoin kysyinkö minä isän mielipiteestä jotain vai ajattelinko vain kysyä. Jotain sellaistaikin minä ajattelin, että kaiketi se jäi tekemään pihalle hevoskauppoja sen Mannen kanssa.

Eira minulle tietysti edustaa pitkällekin isähahmoa nykyisellään, mutta se ei ole enää hänen kohdallaan mitenkään todellinen vaan eräänlainen koominen haamu tai varjo, jonka kautta minä voin piruillessani muistella lapsuuteni arvomaailmaa.

Kummallisesti uni pelaa ihan nimienkin tasolla. Joskin Artun kohdalla oli kyseessä muutakin. Torssosen Arttuhan jäi eilisessä tapahtumassa eräänlaiseksi välihenkilöksi, koska meillä oli ollut se sanasota jo puolenyön jälkeen ja Arttu häipynyt siitä vähin äänin. Mutta on siinä Artun kohdalla paljon muutakin.

Meissä törmää Artun kanssa vastakkain kaksi aivan erilaista arvomaailmaa. Artun esikuvaksi on jossain nuoruudenvaiheessa muodostunut Amerikassa asuva veljensä. Ehkä se on vielä pikkuveli, ja asia on kiharampi. Minä en ole voinut koskaan sietää Artun pikkuporvarillisia mieltymyksiä joittenkin kvasitavaroitten perään, yms. Ja minun

Tuuli puissa.
Valon ja varjon leikki kädelläsi.
Kuin säännöstelty suru
tämä keskipäivän kaipaus.

Ja äkkiä jyrähtää ukkonen. Sade.
Koko lahti kuin paleleva käsivarsi:
laskemattomat renkaat särkyvät toisiinsa.

Ja sitten pilvi on poissa.
Pienet männyt kun kristallit.
Linnut. Kesän kaikki tuoksut.

